

İlyas Zansugurov Yedisu Üniversitesi
6D010300-Pedagoji ve Psikoloji uzmanlık alanında Felsefe
Doktoru (PhD) derecesini almak için sunulan
“Özel Eğitim İhtiyaçları Olan Öğrencilerin Duygusal
Durumunun İncelenmesi (İşitme Güçlüğü Çeken Üniversite ve
Kolejlere Öğrencileri Örneğinde)” başlıklı
Almukhambetova Bibigul Zheksembayevna'nın tez
çalışmasına ilişkin yurtdışı tez danışmanının
RAPORU

Araştırmacı – doktora öğrencisi
B.Zh.Almukhambetova'nın 6D010300-Pedagoji ve Psikoloji uzmanlık alanında Felsefe Doktoru (PhD) derecesini almak için sunulan “Özel Eğitim İhtiyaçları Olan Öğrencilerin Duygusal Durumunun İncelenmesi (İşitme Güçlüğü Çeken Üniversite ve Kolejlere Öğrencileri Örneğinde)” başlıklı tez çalışması günümüzdeki önemli meselelerden birini konu edinmiştir.

Zira, Kazakistan'da günümüzdeki eğitim alanındaki devlet politikasının temel ilkelerinden biri, herkesin kaliteli eğitim alma haklarının eşitliği, psikofizyolojik bireysel özellikleri dikkate alarak özel eğitim ihtiyaçları olan her düzeyde eğitimin ulaşılabilir olmasıdır.

Araştırmacı – doktora öğrencisi, kapsayıcı eğitimi, sosyal adaptasyona, etkili öğrenmeye, engellerin kaldırılmasına yönelik bir süreç olarak ele almış ve aşağıdaki çelişkiler ve eksikliklerle özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencilerin duygusal durumunu incelemeye duyulan ihtiyacı ortaya koymuştur. Yani onlar:

- özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencilere yüksek ve orta mesleki eğitim alma imkanı sunma ve bu gruba girenlerin psiko-pedagojik literatürde psikolojik durumlarının önemli hususlarından biri olarak ele alınan duygusal durumu meselesinin bilimsel olarak ele alınmayışı ile onu inceleme metodolojisinin geliştirilmesi gerektiği konusundaki eksiklikler;

- gençlerin ruh sağlığının korunmasına ilişkin devlet eğitim politikasının gereklilikleri ile eğitim sürecinde, modern üniversiteler ile meslek okullarının özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencilerin belirli duygusal durumlarını araştırma ve inceleme gerekliliği;

- genel eğitim sisteminde teoride ve pratikte işitme engelli öğrencilerin sistemde yüksek ve orta mesleki eğitim almalarına yönelik etkili müfredatların olmayışı.

Bu bağlamda, Almukhambetova B. Zh, kendi araştırmasında özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerinduygusal durumunu psikolojik ve pedagojik olarak doğrulamış ve gelişim alanlarını belirledi ve optimal seviyeyi sağlamak için bir program geliştirmiştir.

Bu bağlamda Almukhambetova B. G. kendiaraştırmada - gerekçe teorik gerekçe ve yöntem geliştirme çalışmaları, duygusal durum, öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçları (bir örnek olarak işitme engelli öğrencilerin üniversite ve kolejleri), bir program geliştirdi optimum bir seviye ve gelişme alanları belirlemek, duygusal durum, öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçları olan üniversiteler ve kolejler.

Özellikle, tez çalışmasının girişi, bilimsel açıdan sistematik olarak oluşturulmuştur. Yani amaç, biçim, konu, bilimsel tahmin, görevler, teorik ve metodolojik temeller, araştırma aşamaları ve yöntemleri, araştırma temeli, bilimsel yenilik, teorik ve pratik önem ve önerilen ilkeler, araştırma testleri ve sonuçların uygulanması üzerinde durulmuştur.

"Yükseköğretim Kurumları Ve Kolejlerdeki Özel Gereksinimli Öğrencilerin Duygusal Durumlarının Araştırılmasının Teorik Temelleri" başlıklı birinci bölümde, "özel gereksinimli öğrenciler", "kapsayıcı eğitim" kavramlarının etimolojisine açıklık getirmektedir. Özel gereksinimli öğrencilerin duyguları ile o duyguların ne ifade ettiği tahlil edilip, bilimsel araştırmalar analiz edilmiştir. Ayrıca bu bölümde üniversite ve kolejlerin işitme engelli öğrencilerinin psikolojik ve pedagojik özelliklerinin bir analizi de bulunmaktadır. Burada öğrencilik dönemi bireyin psikolojik ve sosyal oluşumunun en yoğun olduğu dönem olarak kabul edilir ve işitme engelli öğrencilerin başarılı bir şekilde öğrenim görmeleri ve mesleki gelişimleri için gerekli koşullardan bahsedilir.

"Yükseköğretim ve Kolejlerdeki Özel Gereksinimli Öğrencilerin Duygu Durumlarının İncelenmesi Üzerine Deneysel Çalışma" başlıklı ikinci bölümde, bir araştırma programı geliştirilmiş ve ampirik ve deneysel araştırmalar yapılmıştır. Periyodik bir deneysel araştırma programına dayanarak, üniversite ve kolejlerin işitme engelli öğrencilerinin duygusal durumunun, öğrencinin kendi etkinliğine ve

hazırlığına, özel amaçlı çabalarına bağlı olduğu tespit edilmiştir. Burada, çalışmanın bilimsel hipotezlerini tam olarak doğrulayan, duygusal durumun bilişsel, psikofizyolojik bileşenlerinin göstergeleri istatistiksel olarak ortaya konmuştur.

Araştırmacı, "Özel İhtiyaçları Olan Öğrencilerin Duygusal Durumlarını İncelemeyi Gerçekleştirmenin Ana Yönleri (Üniversite ve Kolejlerin İşitme Engelli Öğrencileri Örneğinde)" adlı üçüncü bölümde, işitme engelli öğrencilerin duygusal durumlarını incelemek için yapısal ve önemli bir model sunmaktadır. Bu model, üniversiteler ile kolejlerdeki öğrenme sürecinde işitme engelli öğrencilerin duygusal durumlarını inceleme yöntemlerini ortaya koymaktadır. Bu bölümde, seçmeli ders, öğretmenler için yardımcı materyaller ve optimal düzeyde bir duygusal durum sağlamak için bir program sunarak öğrencilerin duygularının gelişimine katkı sağlamaya çalışılmıştır.

Sonuç olarak, çalışmanın pratik ve teorik önemitez araştırmasının sonuçlarına dayanmaktadır. Tezde yazar, üniversitelerde ve kolejlerde eğitimin bireyin yaşamını birleştirdiğini ve özel eğitim ihtiyacı olan kişilerin yaşam amacını, seçim özgürlüğünü, manevi ve maddi bağımsızlığı belirlemesine izin verdiğini savunuyor.

Araştırmanın amaç ve hedeflerine uygun olarak aşağıdaki teorik ve pratik sonuçlara ulaşılmıştır:

Sonuç 1. Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin duygusal durumu sorununun teorik olarak doğrulanması geliştirilmiştir.

Sonuç 2. Üniversitelerde ve kolejlerde işitme engelli öğrencilere eğitim verilmesi konusu psikolojik ve pedagojik olarak haklıdır.

Sonuç 3. Üniversite ve kolejlerdeki işitme engelli öğrencilerin duygusal durumlarını incelemek için bir metodoloji geliştirildi, çalışmanın yapısal ve içerik modeli geliştirilmiştir.

Sonuç 4. Üniversite ve yüksekokullarda özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin duygu durumlarını optimal düzeyde sağlama programı deneysel olarak test edilmiştir.

Doktora öğrencisi B.Zh.Almukhambetova, özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencilerin duygusal durumlarını incelemek için uzun süredir çalışıyor. Doktora tezi, uzun yıllar süren araştırmaların sonucudur ve kapsayıcı eğitim bağlamında psikolojik ve pedagojik bilimler alanında yeni sonuçlar içermektedir.

Bu konu, Kazakistan psikolojisindeki ilk araştırma çalışmasıdır ve genel psikoloji, kişilik psikolojisi, ergen psikolojisi, tıbbi psikoloji vb. Sektöre önemli katkılar sağlayacağına inanıyorum.

Çalışmanın ana sonuçları, Kazakistan Cumhuriyetinde, yakın ve uzak yurt dışındaki bir dizi bilimsel dergisinde, çeşitli bilimsel yayınlarda yayınlandı, önemli uluslararası konferansların özetleri ve bildirimleri ile birlikte sunuldu. Tez araştırmasının ana içeriği hakkında 16 bilimsel makale yayınlanmıştır.

“Özel Eğitim İhtiyaçları Olan Öğrencilerin Duygusal Durumunun İncelenmesi (İşitme Güçlüğü Çeken Üniversite ve Kolejlere Öğrencileri Örneğinde)” başlıklı tez çalışması yazarın hazırladığı özgün bir çalışmadır. Tez çalışması B.Zh.Almukhambetova'nın 6D010300-Pedagoji ve Psikoloji uzmanlık alanında Felsefe Doktoru (PhD) derecesini alması için uygundur.

Yurtdışı Tez Danışmanı,
Türkiye Cumhuriyeti, Ankara,
Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Doktoru

Prof. Dr. Yücel GELİŞE